

DAVOR IVO STIER, POLITOLOG I DIPLOMAT

Hrvatski strateški interes je da se pomakne s periferije Europske unije

02.05.2023 23:20 | Autor: Dubravko GRAKALIĆ

Davor Ivo Stier (Snimio Boris Kovačević / Cropix)

Zastupnik HDZ-a u parlamentu Davor Ivo Stier zacijelo pripada najupućenijim hrvatskim političarima za teme iz vanjske politike. Stier, bivši ministar vanjskih poslova i europarlamentarac, objavio je nedavno i knjigu koja predstavlja njegova strateška razmišljanja o položaju Hrvatske u Europskoj uniji i novoj geopolitičkoj karti svijeta. Po zvanju je politolog, studij je završio na katoličkom sveučilištu u rodnom Buenos Airesu, odakle se preselio u Hrvatsku.

- U nedavno objavljenoj knjizi "Izlaz iz periferije. Ogljed o Hrvatskoj u novome međunarodnom poretku" iznosite položaj naše zemlje u suvremenom svijetu koji se mijenja. Hrvatska pozicija unutar NATO i EU je jasna, ali mora li ona, kao mali član zapadne zajednice, truditi i dokazivati više od velikih?

- Hrvatska je ulaskom u NATO i EU postala dio političkog Zapada, ali je pozicionirana na margini tog Zapada kao čuvarica vanjske granice EU-a. Danas nam je strateški cilj postići centralniju poziciju, to jest pomaknut se s periferije. Ulazak u Schengen i eurozonu bili su izuzetno važni koraci u tom smjeru. Uz to, trebamo se zauzeti da se granica EU pomakne dalje prema jugoistoku. Kao što je Njemačka nakon ujedinjenja postigla da se granica pomakne dalje na istok, a to isto danas traži Poljska u odnosu na Ukrajinu, tako je i nama u interesu da ne ostanemo predugo čuvari vanjske granice EU. Ta pozicija graničara – kako smo iz povijesti naučili – nije najsigurnija. Interes Hrvatske je stoga pomaknuti se s periferije, bez obzira na to koliko smo veliki ili mali. Smatram da imamo šanse to ostvariti u novim geopolitičkim prilikama.

Očajna pozicija

- U povijesti to nikada nije uspjela. Austrougarska je uspjela jedino anektirati BiH. Srbija se nikad nije stvarno opredijelila za Europu, njihovi građani su većinom, barem po anketama, uz Rusiju. S Crnom Gorom je nastao problem pobjedom proruskih i prosrpskih političara na izborima u kolovozu 2020. i sad će se pokazati što donose izvanredni izbori u lipnju ove godine. Sjeverna Makedonija kao EU projekt izazvan prigovori sa strane Bugarske. Drugim riječima, priključenje preostalih republika bivše Jugoslavije te Kosova moglo bi potrajati jako dugo?

- Činjenica jest da je Hrvatskoj trebalo mnogo političke vještine i upornosti da uđe u EU i NATO. Za sljedeći strateški cilj trebat će jednako toliko umijeća i upornosti, ako ne i više. Nabrojali ste problema i izazove koje imamo u susjedstvu, ali oni neće nestati ako na njih zatvorimo oči i okrenemo leđa jugoistoku Europe. Iz ojačane pozicije članice NATO-a i EU-a moramo djelovati prema susjedstvu na principijelan, ali i pragmatičan način. Evo jednog primjera.

- Kojeg?

- Možda političke institucije u zemljama Zapadnog Balkana neće biti spremne za ulazak u EU u skorije vrijeme, ali postoje drugi načini kojima možemo de facto pomaknuti granicu Zapada. Na primjer, brzim proširenjem EU sloboda, vrijednosti i standarda na društva i tržišta. Konkretni primjer je roaming u mobilnoj telefoniji. U okviru inicijative Otvoreni Balkan oni su dogovorili da ne plaćaju roaming u pozivima unutar zapadnobalkanske regije, ali to nisu povezali s ukidanjem roaminga prema Europskoj uniji. Mi smo stoga predložili da se roaming-free ne ograniči samo na Zapadni Balkan, već da se po tom pitanju sve zemlje jugoistoka Europe integriraju u europsko jedinstveno tržište. Na isti ili sličan način, uz kriterije koje kandidati mogu ispuniti u kraćem roku, možemo proširiti slobodu kretanja ljudi, kapitala, robe i usluge, to jest temeljne slobode EU, na društva susjedne regije. To će dovesti do toga da se građani Crne Gore, BiH, Kosova, Srbije, Albanije i Sjeverne Makedonije približe građanima EU u pravima i slobodama po pitanjima koja su važna za svakodnevni život, bez obzira što predsjednici ili premijeri tih država neće još neko vrijeme sjediti na Europskom vijeću. Na taj način proširujemo prostor sloboda prema susjednoj regiji – naravno, sa ciljem da se dogode političke i društvene promjene koje će jednog dana omogućiti punu integraciju u Europsku uniju.

- Jedan korak bio je ukidanje viza za građana Kosova koje su im trebale za ulazak u EU. Ali, Beogradu se to nije dopalo, jer ne izgleda moguće da se obje države međusobno priznaju?

- Ukidanja viza za građane Kosova je mjera koja ide u pravom smjeru. Isto kao i dodjeljivanje statusa kandidata Bosni i Hercegovini. Možemo govoriti o tome je li BiH ispunila ili nije kriterije, ali iz geopolitičkih razloga, bilo je potrebno dodijeliti joj taj status. Sve to traži upornost u politici čiji je cilj pomaknuti granice Zapada dalje prema jugoistoku.

- To je stara strategija. Nijemci su pred više od stoljeća imali politiku "Drang nach Osten". Ali, zapreke su nesagledive već na granici na Dunavu, a kamoli kad je riječ o Turskoj koja je desetljećima kandidat za EU?

- Što se tiče Turske, vidjet ćemo kakav će biti ishod izbora u svibnju. Činjenica je da i dalje postoji europska ambicija turskih građana, posebice u Istanbulu. Što se Srbije tiče, jasno je da ulazak u EU znači svrstavanje na stranu Zapada. Ne može se reći bit će članica Unije, ali ostat ćemo nesvrstani. To jednostavno znači nerazumijevanje Europe. Europa je oduvijek dio Zapada, zajedno sa saveznicima preko Atlantika, dakle SAD-om. Kao suverena država, Srbija mora sama odlučiti kojim će smjerom ići, ali Hrvatskoj i EU je u interesu poticanje onih procesa koji će europeizirati ne samo Srbiju, nego i sva društva i države na balkanskom poluotoku.

Hegemonske politike

- Je li realno da se ove godine postigne sporazum o priznanju Beograda i Prištine?

- Ključ je implementacija sporazuma. Svjedočili smo dogovoru na zadnjem sastanku u Ohridu gdje je dogovoren i hodogram aktivnosti koje se moraju dogoditi do kraja godine. Ali, ostaje ključna implementacija sporazuma, za što je potrebna politička volja i Beograda i Prištine. Ukratko, Srbija i Kosovo mogu ponovno biti zajedno – ali ne pod Beogradom, nego kao dvije zemlje u okviru EU.

- Sve države nastale na temeljima bivše Jugoslavije to mogu, ali potrajat će desetljeća prije nego što se to dogodi?

- Zato je potrebna ustrajnost, ali i pragmatičan pristup proširenju koji će uključiti i potaknuti manje korake u pravom smjeru. Ključ europske ideje je da nacionalističku logiku konfrontacije mijenja s logikom suradnje. Poštivajući pritom samostalnost svake države, sprječavajući hegmonske ambicije i promovirajući vrijednosti demokracije i vladavine prava. Europska integracija ne bi se mogla ostvariti da je ostala na djelu neka hegmonska politika, kakvu je Njemačka imala u 20. stoljeću ili Francuska u 19. stoljeću. Zato je i suzbijanje hegmonske politike na balkanskom poluotoku preduvjet za njegovu europsku integraciju te dugoročnu stabilnost i razvoj.

- Hrvatska je i država srednje Europe. Prije se više govorilo o suradnji s Poljskom i Mađarskom, o inicijativi Tri mora?

- Tri su članice EU-a od ključne važnosti kad se o Baltiku, Crno more i Jadranu. Tri su članice EU-a od ključne važnosti kad se o Baltiku, Crno more i Jadranu. Rumunjska i Hrvatska. To su geopolitičke realnosti ovog trenutka i Hrvatska treba iskoristiti tu priliku, a ne od nje bježati. U ovom trenutku, Hrvatska se pretvara u srednjoeuropski energetski hub zahvaljujući poziciji na Jadranu. Jasno je da prostor između ta tri mora treba imati jači utjecaj, ali ne u sukobu s drugim zemljama EU, već u suradnji. Zato je važno da je Njemačka postala partner u toj inicijativi te da se Europska komisija uključila u nju. To daje odličan okvir u kojem Hrvatska treba profitirati.

- To smanjuje političke razlike starih i novih, poststrancijskih zemalja EU-a?

- Europska unija, ovakva kakva jest danas nakon pada Berlinskog zida i proširenja, ima tri glavne komponente – latinsku, germansku i slavensku. One moraju biti u ravnoteži i radići usklađeno da bi se EU dalje razvijala. Hrvatska, a naročito Istra, ima sve tri komponente ugrađene u svoj identitet. To bi Hrvatskoj i njenim predstavnicima trebalo olakšati preuzimanje centralnije uloge graditelja mostova i konsenzusa unutar EU-a.

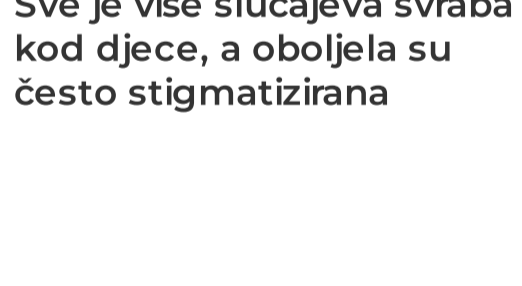
OPŠIRNIJE U TISKANOM I GLAS ISTRE PDF ONLINE IZDANJU

Povezane vijesti

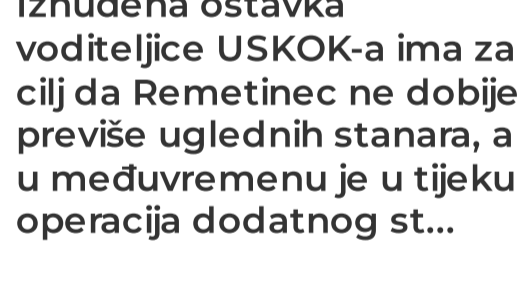
- [Merkel: Ako propadne euro, propada i Europa](#)
- [Seljaci i ribari očekivali puno od EU-a, dobili malo](#)
- [Varufakis: Ne možemo se vratiti na drahamu](#)

Podijeli: [Facebook](#) [Twitter](#)

VIŠE S WEBA

Cirkus sa životinjama izazvao podijeljena mišljenja javnosti

U sljedeće dvije godine Krizevce čeka energetska i demografska renesansa

FOTO / Đurđevac je danas među najdinamičnijim gradovima u Hrvatskoj

Gimnazija "Fran Galović" brojnim programima danas slavi 117. rođendan

Iako je Plenković posljednjih dana u prijavi utakmici oporbi zabio tri a primio samo jedan gol, možda je potonji nagovještaj znatnih političkih pr...

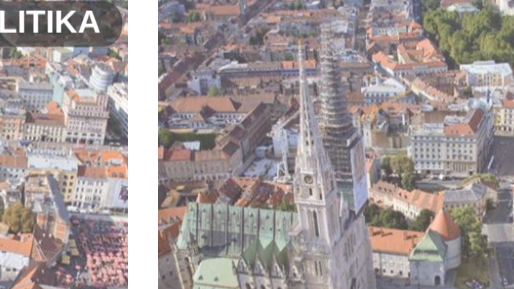

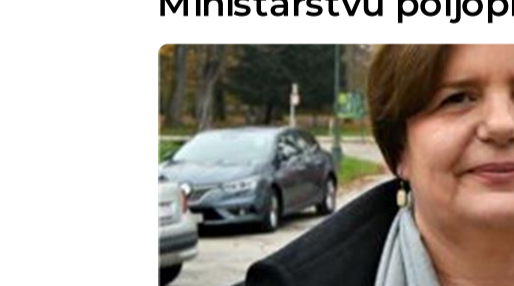
FOTO / Međunarodna izložba vina Đurđevo 2023.

Sve je više slučajeva svraba kod djece, a obojela su često stigmatizirana

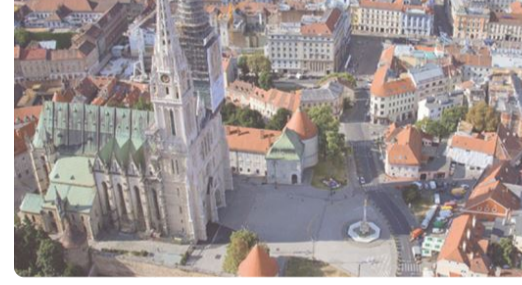
Iznuđena ostavka voditeljice USKOK-a ima za cilj da Remetinec ne dobije previše uglednih stanara, a u međuvremenu je u tijeku operacija dodatnog st...

Manekenke u erotskom rublju prošetale Legradankom

Sponsored by Midas

VIŠE IZ RUBRIKE

SPLIT
Premijera dokumentarnog filma "Logor Glina - magistrala ratnog zločina"

ZAGREB
Sabor u petak o izmjenama Zakona o sudskim pristojbama

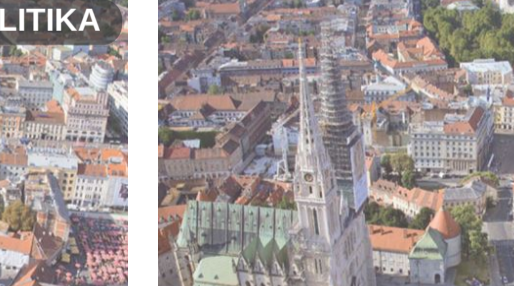
ZAGREB
Mladen Pavić imenovan državnim tajnikom u Ministarstvu poljoprivrede

ZAGREB
Bačić: Do kraja listopada zbrinut ćemo sve koji žive u kontejnerima

KUMROVEC
Uz zvukove sirene u Kumrovcu obilježena 43. godišnjica smrti Josipa Broza Tita

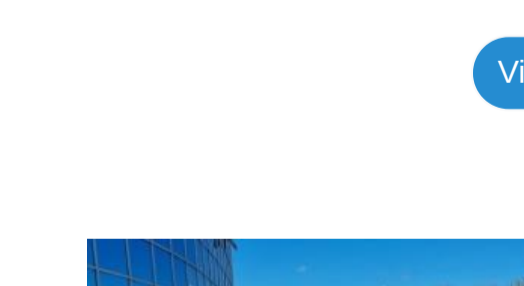

ZAGREB
Fuchs: Hrvatske kilometre su sigurne

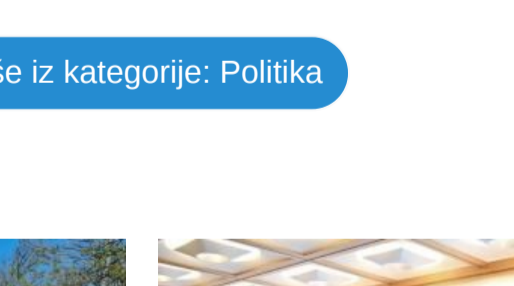
Više iz kategorije: Politika

Planovi za revitalizaciju stoje, rekonstruirat će tek betonski zid

Pekmez od šljiva s čokoladom Podravka uskoro plasira na tržište

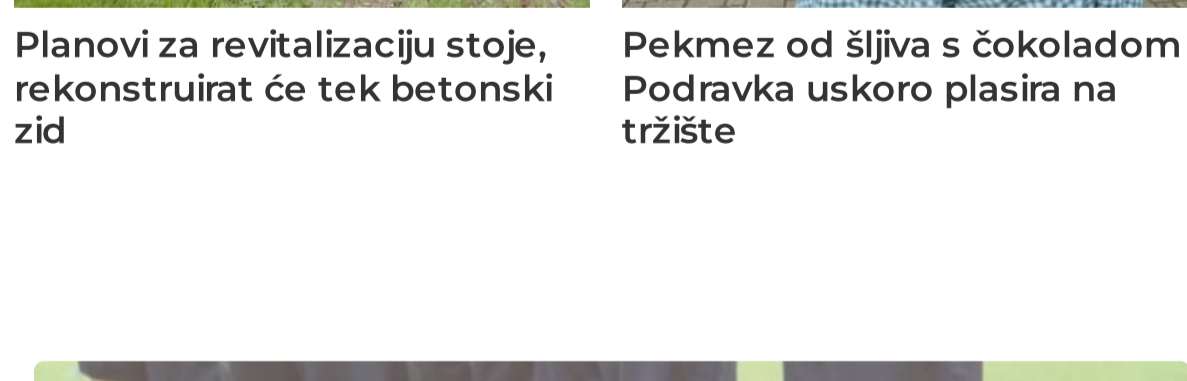

Pet krizevačkih branitelja odlikovano Redom hrvatskog trolista

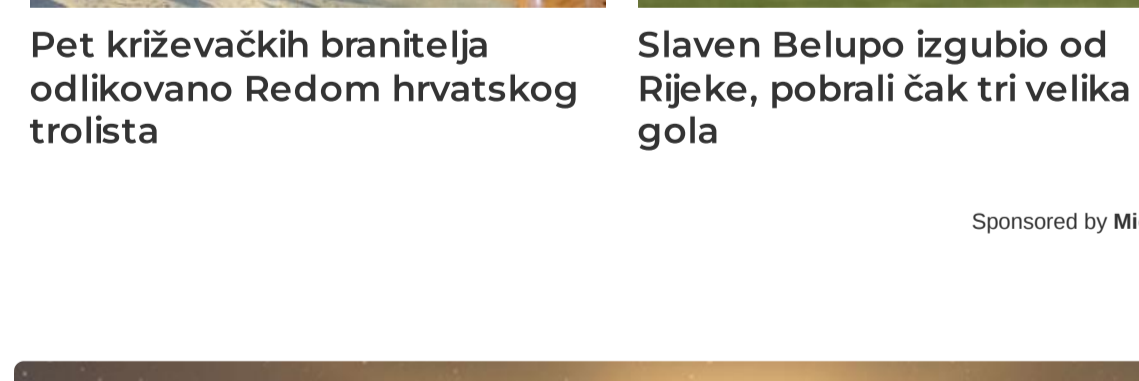

Slaven Belupo izgubio od Rijeke, pobrali čak tri velika gola

Sponsored by Midas

Joško Gvardiol suspendiran na dvije utakmice

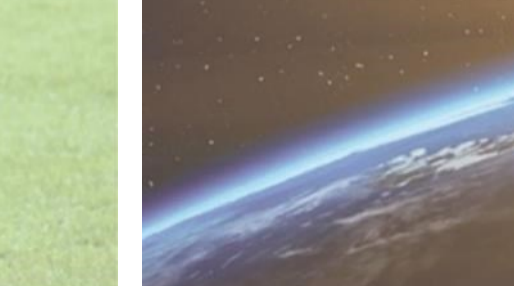
EU upozorava Moskvu da ne koristi navodni napad na Kremlj kao izliku

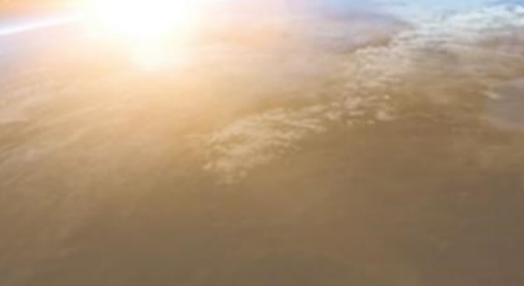
Partneri Ivana Kirca izašli u javnost. Smatraju da oni i njegova ekipa ne rade dobro, ali svejedno ostaju u koaliciji

Prihvaćena rezolucija o Rijeci kao sigurnom mjestu za žene

Čakule s Danteovog trga: Car Franjo I i carica Sisi na svečanosti polaganja kamena temeljca Arsenala

NHL: Florida povelja sa 2-0, Dallas izjednačio

Američka veleposlanica u Moskvi posjetila u zatvoru bivšeg marince Paula Wheelana

Škaričić: Poskupljenje u splitskom Domu za starije zbog porasta cijena usluga

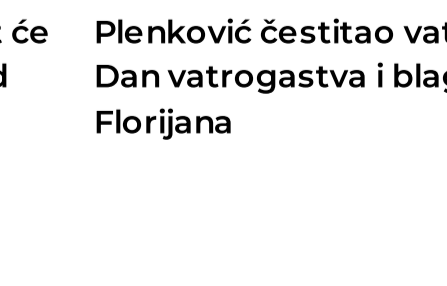
Mrak Tarjaša: Ove godine izdat će se do 180 tisuća dozvola za rad strancima

Plenković čestitao vatrogascima Dan vatrogastva i blagdan svetog Florijana

S EU tržišta u 10 godina nestalo 26 posto generičkih lijekova

Zbog visoke razine vode ugrožena brana pored elektrane Zaporizhje - Tass

WEB KAMERE

Pula: Banjole bay

Pula: Korzo, Giardini

Pogledajte sve web kamere
Webcams provided by [webcams.travel](#) — [add a webcam](#)

